

הזרעה מלאכותית - נחלת החי :

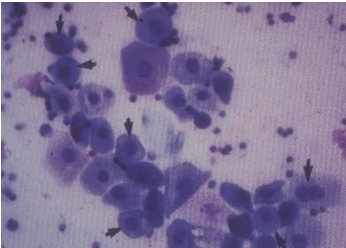
הזרעה מלאכותית בכלבים מתבצעת ממספר סיבות, כולן כמובן לאחר כשל או קושי בהפריה טבעית.

סיבות לכך כוללות :

1. סיבות פסיכולוגיות- עצבנות, חרדתיות, כלבים ביישנים או לא מנוסים, כלבי עבודה. סטרס בתהליך המפגש בין זכר ונקבה (שלעיתים רחוקים זה מזו)
2. סיבות אנטומיות- היצרות בנרתיק, בעיות אגן או גב, היצרות באיזור האגן או הגב, חולשת רגלים אחוריות בזכר וקושי לעלות
3. סיבות פיזיולוגיות- בעיות פרוסטטה, זרמה עם ספירת זרע נמוכה, כלבה שלא מראה ייחוס עמידה, בעיות במחזור הכלבה, ציסטות בשחלות, שפיכה מוקדמת

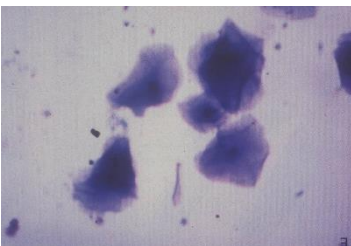
חשוב לזכור לפני ביצוע הזרעה :

- ▶ שיעור התעברות טבעית 75-85%
- ▶ הזרעה מלאכותית לא פותרת בעיות פוריות
- ▶ זכר/נקבה שעברו 2-3 הרבעות לא פוריות < לשקול שימוש נוסף בטכניקות לקביעת מועד הרבעה וכן לשקול בדיקות פוריות
- ▶ זכר המיועד להרבעות < רק לאחר פעמיים של זיווג טבעי
- ▶ בהזרעה מלאכותית יש צורך ב 2-3 אנשים בנוסף לוטרינר

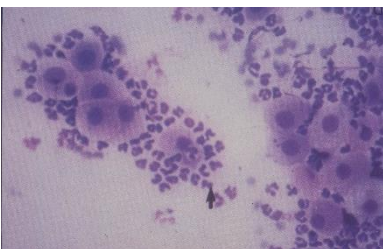
מחזור הייחוס של הכלבה כולל ארבעה שלבים :

פראסטרוס- בושת נפוחה, הפרשה וגינלית דמית. הזכר מגורה אך הנקבה עדין לא מראה ייחוס עמידה. פיזיולוגית עליה ברמת אסטרוגן. במשטח וגינלי תאי דם אדומים ותאים פרה-בזלים. אורך השלב במוצע 9 ימים.

אסטרוס- הזכר מעוניין וגם הנקבה רצפטיבית לזכר. ישנה הסטה של הזנב. פיזיולוגית רמות פרוגסטרון עולות. גופיף צהוב בשל. במשטח וגינלי תאים מקורניים רבים, מעל 80%. אורך השלב במוצע 7 ימים.

הזמן הטוב ביותר להפריה הוא בד"כ ארבעה ימי האסטרוס אחרונים. אורך פוריות הכלבה 2-3 ימים.

דיאסטרוס- רמות פרוגסטרון עולות, שלו חשיבות בשמירה על ההריון אם קיים. הופעת תאי דם לבנים במשטח וגינלי. אורך השלב 60-75 יום במוצע.

אנאסטרוס- חסר פעילות מינית, רמות פרוגסטרון חוזרות לרמה בזאלית. אורך השלב כ-3-5 חודשים במוצע.

תזמון הזרעה מלאכותית בזרמה טרייה

▶ ע"פ התנהגות הנקבה

א. עמידה לזכר

ב. תגובה למשחק בשורש הזנב

▶ ע"פ ציטולוגיה וגינלית (80% תאים קרניים)

▶ ע"פ רמות פרוגסטרון (עם תחילת עליה/זיהוי ראשון)

▶ ע"פ רמות LH – 4-5 ימים אחרי פיק LH

מספר ההזרעות

▶ הזרעה כל יומיים (E.O.D)

▶ 3 הזרעות

▶ הזרעה ראשונה כאשר 80% ומעלה קורניפיקציה

▶ כיסוי ל - 10 ימים ואף יותר

▶ במידה ולא ניתן לבצע 3 הזרעות < 2 הרבעות בהפרש 3 ימים

ציוד נדרש

▶ וגינה מלאכותית

▶ מבחנה לאיסוף זרמה (12 מ"ל)

▶ מזרק (10-12)

▶ קטטר שתן קשיח / קשית הזרעה

▶ K-Y Jelly -ולא אחר (במידה ואין < ללא חומר שימון)

▶ כוס שתן סטרילית

▶ אמבט חם 32-35°C

▶ מד-חום

▶ כפפות סטריליות

הזרמה

▶ 3 פרקציות עוקבות :

▶ נוזל פרוסטטי, חסר תאי זרע

▶ 0.5-3 מ"ל, נוזל שקוף, במשך 20-60 שניות

▶ תאי זרע

▶ 0.5-4 מ"ל, נוזל לבן. עכור, במשך 2-5 דקות

▶ נוזל פרוסטטי

▶ 2-20 מ"ל, נוזל שקוף, מעט תאי זרע, במשך כ - 20 דקות

הערכת הזרמה

כמות ➤

תנועתיות ➤

מעל 70% בתנועה

תנועה קדימה (Forward progression)

צורה (מעל 20% אבנורמלים < לא מומלץ לזווג) ➤

חיות (חיים/מתים) ➤

תאי זרע מתים, אבנורמלים, חסרי תנועה < לא לזווג/לחפש זכר אחר ➤

שלבי ההזרעה:

➤ 1. איסוף הזרמה (העברת פרופציום אל מאחורי הבולבוס גלנדיס, עיסוי)

➤ 2. הזרמה לאמבט המחומם

➤ 3. הזכר להשגחה עד להעלמות הארקציה

➤ 4. הערכה מיקרוסקופית של הזרמה

➤ 5. איסוף הזרמה למזרק

➤ 6. הכנסת קטטר לנרתיק (עד לצרויקס, על דופן עליונה)

➤ 7. הרמת רגליים אחוריות של הכלבה (מריצה, 10 דקות)

➤ 8. הזרקת הזרמה בעדינות (בתוספת 3 מ"ל אויר)

➤ 9. הכנסת מזרק אויר והוצאת הקטטר כשהמזרק מחובר

➤ 10. מסג' לפורניקס ולקליטוריס (מעורר כיווץ הנרתיק, 3-5 דקות)

➤ 11. הולכת הכלבה ל 5-10 דקות

לאחר ההזרעה כמובן יש לבצע מעקב צמוד להריון, מספר הגורים ומצבם.